

תשובה: כתב הכל בו, שהם כנגד חמשה תשועות שעשה לנו מעמלק. הרב את ריבנו, על ידי יהושע והדן את דיננו, על ידי גדעון, והנוקם את נקמתנו על ידי שאול. והנפרע לנו מצרינו על ידי דוד. והמשלם גמול לכל אויבי נפשנו, על ידי מרדכי ואסתר. ע"כ.

סימן שט

שאלה: למה לא נזכר שם ה' במגילת אסתר.

תשובה: כתב בספר רב פעלים ח"ד בסוד ישרים, סימן י"א וז"ל והנה תשובת שאלה זו נזכרת בדברי רז"ל, והביאם בס'

מדרש אליהו למהרי"א הכהן ז"ל דף נ"ה ע"ד למה לא נזכר שמו של קב"ה במגילה, לרמזו שהיה אז הסתרת פנים בימים ההם, שנתקיים בימי המן, מאמר הכתוב ואנכי הסתר אסתיר פני, לכן נסתר שמו של הקב"ה ולא נכתב במגילה, ע"ש. והוא טעם נכון, ללמדך שאותו הדור היה במדרגה שפלה זו, ועכ"ז השי"ת ריחם עליהם וזכו לנס, לקיים הבטחתו, ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם לא מאסתים וכו', ויש עוד טעמים, ע"ד הדרש ואין צורך להזכירם פה. ע"כ.

ובספר חמדת ימים דף ס"ט כתב כי טעמו של דבר הוא להיות, שלגזירת להשמיד ולהרוג דהמן, לא נתבטלה, אלא לפי שעה, וביום פקדו, ומשם והלאה, רבו הגזרות והשמדות, וההריגות, והגירושין במלכות יון, עד אשר מטעם זה לא נזכר שם השם ב"ה במגילה, כי אין הקב"ה מיוחד שמו על הפורעניות. שם כתובה גזירת מלך מלכו של עולם, שאין להשיב להשמיד, וכו' ונתבטלה לפי שעה, אבל בבית ב' יוונים כמה שמדות גזרו, כנודע, כי על כן כששלחה אסתר לחכמים, כתבוני לדורות, א"ל קנאה את מעוררת עלינו, בין האומות, דהיינו, שימצאו כתוב כי כתב אשר נכתב בשם המלך מלכו של עולם, אין להשיב, ויבואו לפקוד עלינו מה שכתוב. עיי"ש.

סימן שי

שאלה: איתא בתנא דאבות, גדולה תורה יותר מן הכהונה ומן המלכות, שהמלכות נקנית בשלשים מעלות, והכהונה בעשרים

וארבע, מה הם השלשים מעלות של המלכות, והיכן מפורשים, ומהו פירוטם אחת לאחת, למצוא חשבון, וג"כ עשרים וארבע של הכהונה, בפרטם.

תשובה: פירוטם הוא. נמצא בספר אשי ישראל, להגר"א ז"ל בפרקי

אבות, והם מפורשים בקרא (שמואל א' ח') והיות והספר

הנ"ל לא נמצא ביד כל אדם, לכן ראיתי לנכון, להביא את דבריו, כפי

שכתוב בספר הנ"ל, משום אל תמנע טוב מבעליו, ואלו הן: א) אשר ימלוך

עליכם. ב) את בניכם יקח. ג) ושם לו במרכבתו. ד) ופרשיו, ה) ורצו לפני

מרכבתו. ו) ולשום לו שרי אלפים. ז) ושרי חמשים. ח) ולחרוש חרישו.

ט) ולקצור קצירו. י) ולעשות כלי מלחמתו. יא) וכלי רכבו. יב) ואת

בנותיכם יקח. יג) לרקחות. יד) ולטבחות. טו) ולאפות. טז) ואת שדותיכם.

יז) ואת כרמיכם, יח) וזיתיכם הטובים. יט) ונתן לעבדים. כ) וזרעכם.

כא) וכרמיכם יעשיר. כב) ונתן לסריסיו. כג) ולעבדיו. כד) ואת עבדיכם.

כה) ואת שפחותיכם. כו) ואת בחוריכם הטובים. כז) את חמוריכם יקח.

כח) ועשה למלאכתו. כט) צאנכם יעשיר. ל) ואתה תהיו לו לעבדים.

וכנגדן הם ל' מעלות במלך, המפורשין במתניתין דפ"ב דסנהדרין, ואלו הן:

א) המלך לא דן. ב) ולא דנין אותו. ג) ולא מעיד. ד) ולא מעידין אותו.

ה) לא חולץ. ו) ולא חולצין לאשתו. ז) לא מייבם. ח) ולא מייבמים

לאשתו. ט) ואין נושאים אלמנתו. י) מת לו מת, אינו יוצא וכו'. יא)

וכשמכרין אותו כלם כו'. והוא מסב על הדרגש יב) ומוציא למלחמת הרשות

ע"פ ב"ד של ע"א. יג) ופורץ גדר לעשות לו דרך וכו'. יד) דרך המלך

אין לו שיעור. טו) וכל העם בוזזין ונותנין לפניו. טז) והוא נוטל חלק

בראש. יז) לא ירבה לו נשים כו'. יח) לא ירבה לו סוסים. יט) וכסף

וזהב לא ירבה לו. כ) וכותב לו ספר תורה לשמו. כא) ויוצא

למלחמה מוציאה עמו. כב) נכנס ומכניסה עמו. כג) יושב בדין היא עמו.

כד) מיסב היא כנגדו. כה) אין רוכבין על סוסו. כו) ואין יושבין על כסאו.

כז) ואין משתמשין בשרביטו. כח) ואין רואין אותו, כשהוא מסתפר.

כט) ולא כשהוא ערום. ל) ולא בבית המרחץ. הרי שלשים מעלות של

המלך. ועיין בערוך. והכהונה בכ"ד, כולם מפורשים בקרא בפ' קרח, והם

י"ב במקדש וי"ב בגבולין. וסימניך ז"ה יהיה לך וכו'. ושם מפורשים.

קדשי מקדש, ואח"כ וזה לך תרומת מתנם וכו'. שם מפורשים, שבגבולין,

ואלו הן, י"ב שבקדשי מקדש: א) מקדש הקדשים זה זבחי שלמי צבור,

שאן בכל השלמים ק"ק אלא אלו. ב) מן האש, זה עור העולה, שהיא כלולה

כליל לאשים. ג' ד' כל קרבנם, זה לחם הפנים שאין מקריבין מהם כלום,

אלא הם בעצמם קרבנם. ה' ו') לכל מנחתם, זו שירי מנחות. ושירי מנחת העומר. ז' ח') ולכל חטאתם, אלא בשר של חטאת בהמה וחטאת העוף, דאין למזבח אלא דמה. ט' י') ולכל אשמים, זו אשם ודאי ואשם תלוי. יא) אשר ישיבנו לי, זה גזל הגר, שהוא המושב לה'. יב) קדש קדשים, זה לוג שמן של מצורע, ונקרא קדש קדשים, לפי שדם מצורע בא לפנים, וזה לך תרומת מתנם וכו'. אלו י"ב שבגבולין. א' חזה ושוק. אף שהיה במקדש מ"מ נחשבים לקדשי הגבול לפי שנאכלין בכל העיר. ב) תרומה. ג) תרומת מעשר. ד) ראשית הגז. ה) חלה. ו) הוא מתנות הזרוע, והלחיים והקיבה. ז) ביכורים, ח) שדה אחוזה שדה חרם. י) בכור אדם. יא) בהמה טהורה, יב) בכור בהמה טהורה, וכל אלו, מרומים בפסוקים, לכל תרומת מתנם, לכל תנופות וכו'. אלו חזה ושוק, שצריכין תנופה, כל חלב יצהר, זו תרומה, וכל חלב תירוש, זה תרומת מעשר, אשר יתנו, זו מתנות, זרוע והלחיים וקיבה וראשית הגז, לה' א' חלה שאסור באכילה, עד שיפרישנה, אבל תרומה אפילו פירש, עדיין אינו ראוי לאכילה. בכורי כל, זה בכורים, אשר בארצם, זה שדה אחוזה, כל חרם, זה שדה חרם, כל פטר וכו'. ופדויו וכו'. אך בכור שור וכו'. וכנגדן יש כ"ד מעלות בכ"ג. ואלו הן. א' אינו חייב על הוראה אא"כ הורה לכפור מקצתו ולקיים מקצתו. ב' אינו חייב על טומאת מקדש. ג' אינו חייב על טומאת קדשיו. ד' שמביא פר על חטא. ה' שמביא פר ביה"כ. ו' שמביא עשירית האיפה. ז' שאין עבודת יוה"כ כשר אלא בו. ח', מצווה על הבתולה. ט' ומוזהר על האלמנה שלא ישאנה. י' שאינו מטמא בקרוביו. יא. לא פורע, יב. ולא פורס, יג. מחזיר את הרוצח. יד. מקריב אונן. טו. פרו קודם לפר העדה. טז. אינו חייב אלא על העלם דבר. יז. אין דנין אותו אלא בכ"ד של ע"א. יח. אינו יוצא אחר המטה. יט. כשמנחם אחרים וכו' עיין בפ"ב דסנהדרין. כ. כשהוא מתנחם וכו' שם, כ. וכשמכרין אותו וכו' שם. כב. נוטל חלק בראש. כג. ומרים חלק בראש. כד. ומשמש בשמנה בגדים ומפורשים בפ' בתרא דהוריות, בריתא ומבוארים במתני' נ"ב, י"א שם ב', בפ"א דיומא ג', בפ"ב דהוריות, הרי ט"ז א' במתני' פ"א דסנהדרין, בספ"ב שם. והשאר בכרייתא דהוריות, שם ועיין בהוריות פ' א', ז'.

סימן שיא

שאלה: למה כשיחול ר"ה ביום ה' או ביום ז' מחברים נצבים וילך, ואם יחול ביום אחר, הם נפרדים.